

ego miser et pauper ante tuum conspectum genibus me pro-
volvo. O bone Iesu, ne proicias me a facie tua, infinitam
maiestatem tuam, Corde carneo velatam, colere ac venerari
cupientem. Sed quid dicam? Maiestatem suam carne velavit,
ut securior ad eum accederet homo mortalis. Nam venit « ipse
grandis ad parvulum, vivus ad mortuum. Et quid fecit? Iu-
venilia membra contraxit, tanquam seipsum exinanians, ut for-
mam servi acciperet, parvum se parvo coaptavit, ut efficeret
corpus humilitatis nostrae conforme corpori gloriae suae » (1).

Deprecatio. Omnipotens sempiternae Deus, qui dedisti
famulis tuis in confessione verae fidei aeternae Trinitatis glo-
riam agnoscere et in potentia maiestatis adorare unitatem,
quaesumus, ut eiusdem fidei firmitate ab omnibus semper
muniamur adversis. (Ex Missa de SS. Trinitate).

(1) AUGUST. Sermo 55.

CONCIO V.

THEMA: Surge et metire templum Dei.

(Apoc. XI, 1).

IDEA CONCIONIS

PROPOSITIO. Cor Iesu reverendum, quia est Templum Dei sanctum.

DIVISIO. Est templum: I. ab aeterno mire praeordinatum; II. in tem-
pore mirabilis constructum; III. in coelo altissime sublimatum.

PARS I. Est templum praeordinatum, quia ab aeterno est praedestina-
tum esse Cor Filii Dei.

PARS II. Est mirabilis in tempore constructum quia *a)* ab artifice sa-
pientissimo; *b)* ex materia nobilissima; *c)* et ad formam perfectis-
simam formatum.

PARS III. Et in coelo altissime sublimatum quia *a)* super angelos et
sanctos fundatum: *b)* et in ipso Divinitatis solio elevatum.

Semper et ubique cultus externus Divinitati debitus ac-
quamvis diversimode tributus, non solum sacerdotium postu-
lavit, quod vice populi sacrificia offerre, laudes decantare, et
Dominum placare consueverit, sed loca ad cultum idonea
tribuendum singulariter deputata per specialem electionem,
vel consecrationem, quibus ad honorem tantum divinum vo-
luit ut electa manerent.

Quae quidem loca iam ab inde nomine *templi*, sive *altaris*
legimus appellata, electa et consecrata. Percelebre enim est
templum a Salomone Ierosolymis aedificatum, non solum
amplitudine, et magna auri et argenti copia, sed praesertim,
quia primum legimus vero Deo dicatum. Item, licet non

templa nuncupata, loca quaedam iam antea legimus vice altaris consecrata, cum « surgens Jacob mane, tulit lapidem, quem supposuerat capiti suo et erexit in titulum, fundens oleum desuper » (1). Iterum: Abraham « aedificavit quoque ibi altare Domino, et invocavit nomen eius » (2). Iterum « aedificavit autem Noe altare Domino » (3); et sic de Seth et de Abel. Et quid mirum si haeretici, si gentes, si barbari, suo quisque modo, templa adeunt, altaria erigunt ut deos suos colant commentitios? « Tulerunt Philistiim arcam Dei, et intulerunt eam in templum Dagon » (4).

Verumtamen, tot inter templa ad honorem Altissimi mirifice ornata et locupletissime ditata, nullum tanta maiestate dignum est ab hominibus aedificatum. Solus Deus templum sibi construere potuit dignum, in dilecti Filii sui sanctissimo Corde. En quare a me statuatur haec.

Propositio. *Cor Iesu reverendum, quia est templum Dei sanctum.*

Plura sunt quae in sacris litteris, per specialem sanctitatem consecrata, templa dicuntur. Christianorum corpora dicuntur, templa: « Nescitis quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti? » (5). Anima iusti dicitur templum: « Vos enim estis templum Dei vivi » (6). Coelum dicitur templum: « Et apertum est templum Dei in coelo » (7). Nullum tamen est quod sicut Cor Iesu, propter plenitudinem gratiae et sanctitatis, sit proprie templum Dei sanctum.

Divisio. Est enim templum: I. *Ab aeterno mire praedestinatum*; II. *In tempore mirabilius constructum*; III. *In coelo altissime sublimatum.*

(1) GEN. XXVIII, 18.

(2) GEN. XII, 8.

(3) GEN. VIII, 20.

(4) I REGUM V, 2.

(5) I COR. VI, 19.

(6) II COR. VI, 16.

(7) APOC. XI, 19.

PARS I. — EST TEMPLUM AB AETerno MIRE PRAEORDINATUM.

Cum Christo conveniat esse praedestinatus ex hoc quod unio naturarum in sua divina Persona cadit sub aeterna Dei praedestinatione, dico; Cor Iesu esse ab aeterno mire praedestinatum templum Dei sanctum, in quantum physice sumptum fuit, sicut tota humana Christi natura, praedestinatum uniri hypostatice Filio Dei: propter quod dicit D. Augustinus: « Ipsum Dominum gloriae, in quantum homo factus est Dei Filius, praedestinatum esse dicimus » (1). Ratio est quia haec praedestinatio Cordis Christi ad esse Cor Filii, importat anterioritatem respectu unionis duarum naturarum; nam humana natura non semper fuit unita Verbo. Deinde haec praedestinatio si consideretur quantum ad effectum temporalem, fuit donum Dei gratuitum; nam humanae gratis fuit collatum ut Verbo uniretur in unitate personae. Nunc autem, tam antecessio unionis quam effectus eius, seu gratia, pertinet ad praedestinationem proprie dictam, per quam Deus ab aeterno ordinavit ea quae fienda erant per gratiam in tempore. Hinc Concilium Toletanum II. in professione fidei habet: « Christum nec factum, nec praedestinatum esse, ut Deus »; sed statim subdit: « per hoc tamen quod de Maria Virgine natus est, et natus et factus et praedestinatus esse credendus » (2). Ergo sacratissimum Cor Iesu fuit ab aeterno praedestinatum templum Dei sanctum, in quantum fuit praedestinatum esse Cor Filii Dei. Ideo de Domino Iesu dicit Apostolus: « Qui praedestinatus est Filius Dei » (3). Notandum est tamen quod, cum praedestinatio quamdam antecessionem importet, et Christus semper fuerit Deus et Dei Filius, dicendum est cum D. Thoma: « quod illa antecessio, quam importat hoc participium praedestinatus, non refertur ad per-

(1) Ex libro de praedestinatione Sanct. c. XV.

(2) Vide D. THOM. *Summ. Theol.*, p. III, q. XXIV, a. 2.

(3) ROM. I, 4.

sonam secundum seipsam, sed ratione humanae naturae; quia scilicet persona illa, etsi ab aeterno fuerit Filius Dei, hoc tamen non fuit semper quod, subsistens in natura humana, fuerit Filius Dei. Unde Augustinus: « Praedestinatus est Iesus ut qui futurus erat secundum carnem Filius David, esset in virtute Filius Dei » (1).

PARS II. — EST TEMPLUM IN TEMPORE MIRABILIS
CONSTRUCTUM.

Quia Deus, utpote sapientissimus architector, habuit ab aeterno huius divinissimi templi ideam menti suae impressam per praedestinationem, quando tempus advenit, illud erexit per incarnationem. Ideo in tempore mirabilis constructum.

a) Quia ab artifice sapientissimo. Si enim primum hominem de terra terrenum Deus immediate et per se formavit, secundum de coelo coelestem a fortiori oportebat quod ipse efformaret. Ideo non potuit ab aliquo alio, ne velut a causa instrumentali quidem, nec debuit erigi Cor, quod natum erat ut templum Dei esset sanctum. Sicut ergo, cum virtutem activam, necessariam in generatione viventium, Spiritus Sanctus suppleverit: « Spiritus Sanctus superveniet in te » (2), sequitur quod Ipse fuit verus ac unicus artifex qui hoc Cor construxit physice sumptum: qui propterea cum sit artifex sapientissimus, sapientissime condidit, perfectissime ornavit, mirabiliter erexit, tum quia respectus esset effectus ad causam, tum quia templum, in quo placide tota Trinitas moraretur, erigeret.

b) Quia ex materia nobilissima; ex purissimo namque sanguine Beatæ Mariæ Virginis. « Misit Deus Filium suum factum ex muliere » (3), cui Gabriel nunciaverat; « quod na-

(1) *Summa Theol.* p. III, q. XXIV, a. 1 ad 3.

(2) LUC. I, 35.

(3) GALAT. IV, 4.

scetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei » (1). « Tota invisibiliter Trinitas conceptionem operabitur in te; sola persona Filii Dei in corpore tuo nascitura, carnem assumet de te. Ideoque quod concipietur ex te, quod nascetur ex te, quod prodiet ex te, quod germinabitur ex te, quod parturietur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei » (2). « Factum ex muliere: quia conceptus ex utero virginali, carnem non de nihilo, non aliunde, sed materna traxit ex carne » (3). Hoc enim est secundum naturam in generatione viventium, quod mater materiam ministret ad prolis formationem, sicut Patri competit virtus activa generatrix. Sicut ergo supra naturam fuit formatio corporis Christi ex parte principii acturi, nam fuit formatum ex Virgine, sic fuit secundum naturam quod formaretur ex muliere. Ideo: « Beatus venter qui te portavit » (4). Cum ergo caro B. Mariæ Virginis sit in ratione materiae nobilissima, tum propter plenitudinem gratiae sanctificantis animae cui personaliter unita erat, tum propter finem quo Deo eam creaverat et ornaverat, sequitur Cor Iesu ex suo purissimo sanguine formatum, esse ex nobilissima materia constructum.

c) Et fuit ad formam perfectissimam: ad formam nempe secundum intentionem Verbi divini, cuius habitaculum esset dignum, cui per incomparabilem sanctitatem placide moraretur, quod velut capere posset et caperet. Si enim « Omnipotens sempiternus Deus gloriosae Virginis Matris Mariæ corpus et animam, ut dignum Filii sui habitaculum effici mereretur, Spiritu Sancto cooperante, praeparavit » (5) supramodum excellentius praeparare et construere tenebat excellentissimum Cor Iesu, in quo non ad modum domus habitaculi, aut templi Verbum morari debebat, sed illud sibi personaliter adhaerere decreverat.

(1) LUC. I, 35.

(2) S. ILDEFONSUS *Lib. de virg. B. Mariæ Virginis.*

(3) V. BEDAE, Lib. IV, XLIX.

(4) LUC. XI, 27.

(5) Eccl. in Offic. B. Mariæ Virg.

PARS III. — EST TEMPLUM IN COELO ALTISSEME
SUBLIMATUM.

Tandem, Cor Iesu est templum nunc in coelo altissime sublimatum. Quamvis fundamenta eius fuerunt in coelo firmata, « Visitavit nos oriens ex alto » (1) hoc ad plenitudinem gratiae et veritatis suae spectare videtur, non vero ad vitam passibilem, per quam fundamenta in hoc mundo firmavit. Post vero passibilem vitam fuit per suam ascensionem templum sublimatum.

a) quia super angelos et sanctos fundatum: « Constituit illum supra omnem principatum et potestatem, et supra omne nomen quod nominatur sive in hoc saeculo sive in futuro » (2). Nam quamvis hoc Cor secundum conditiones naturae humanae sit Angelis inferius, est tamen dignitate excellentius unione qua est personaliter Deo coniunctum. Ideoque ei competit altissimum locum super omnem creaturam, etiam spiritualem, cum tanto alicui rei debeatur altior locus quanto est nobilior (3).

b) Praeterea in coelo altissime sublimatum, quia fuit in ipso divinitatis solio elevatum: « Sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis »; id est Christus est in aequalitate divinitatis et gloriae quoad naturam divinam, et in potioribus bonis Patris, si ad naturam referatur humanam. Unde D. Thomas scribit: « Nomine dexterae Patris intelligitur vel ipsa gloria Deitatis ipsius vel beatitudo aeterna eius vel potestas iudiciaria et regalis. Haec autem praepositio ad quemdam accessum ad dexteram designat; in quo designatur convenientia cum quadam distinctione. Quod quidem potest esse tripliciter. Uno modo, ut sit convenientia in natura, et distinctio in persona: et sic Christus, secundum quod Filius Dei, sedet ad dexteram Patris, quia habet eandem naturam

(1) Luc. I, 78.

(2) Eph. I, 21.

(3) D. THOM. *Summ. Theol.*, p. III, q. LVII, a. 5.

cum Patre: unde praedicta conveniunt essentialiter Filio, sicut et Patri; et hoc est esse in aequalitate Patris. Alio modo, secundum gratiam unionis, quae importat e converso distinctionem naturae, et unitatem personae. Et secundum hoc Christus secundum quod homo, est Filius Dei, et per consequens ad dexteram Patris; ita tamen quod *ly secundum quod* non designet conditionem naturae, sed unitatem suppositi. Tertio modo, potest praedictus accessus intelligi secundum gratiam habitualem, quae abundantior est in Christo prae omnibus aliis creaturis, in tantum quod ipsa natura humana in Christo est beatior caeteris creaturis et super omnes alias creaturas habens regiam et iudiciariam potestatem » (1).

Consequentia. Ergo est reverendum. Si enim quae habent aliquam excellentiam solent haberi in reverentia, sicut templa, vasa, et ministri quia ad divinum cultum deputata, et hoc quamvis insensibilia sint; quanto magis Cor Iesu, quod est templum vivum Dei viventis, erit reverendum? Et si, quia reverentia respicit directe personam excellentem, tanta maior debetur alicui reverentia, quanto excellentior est, nulli sicut Cordi Iesu reddenda, quod personae divinae est. Et si laudabile est revereri homines ratione alicuius divini dati scilicet gratiae, et virtutis, vel ratione naturalis imaginis Dei, multo laudabilius est Cor Iesu revereri plenum gratiae et veritatis, Cor Filii Dei naturalis, qui est imago Dei invisibilis.

Affectus. Si nos, dicente Apostolo, sumus templum Dei vivi, quia gratia Spiritus Sancti ornati; quam magnificentius templum est Iesus plenus gratia et Spiritu Sancto? Et si membra nostra templum sunt Spiritus Sancti, qui habitat in eis per charitatem et per ea charitatis opera exequimur, quam sublimius est templum Cor Iesu, in quo corporaliter immoratur Spiritus Dei, dicente Apostolo? (2) Si ergo nosmetipsos

(1) P. III, q. LVIII, a. 3.

(2) Coloss. II.

per hanc sanctitatem revereri debemus, quanto magis Cor Iesu quod est templum sanctitate Dei plenum? Ego te adoro, o Cor Iesu, templum Dei infinita reverentia dignum: utinam in omnibus templis in quibus sacramentaliter manes, eadem qua in coelo, reverentia prosequeris! Ego in omnibus summa qua possum reverentia te adoro et agnosco: et pro reparatione iniuriarum, quas peccatores infligerunt tibi, templa tua, et vasa sacra, et corpus tuum profanando, spernendo, urendo vel modo quocumque polluendo, merita infinita Cordis tui tibi et Patri offero.

Deprecatio. Deus, qui de vivis et electis lapidibus aeternum maiestati tua preparas habitaculum, auxiliare populo tuo supplicanti, ut quod Ecclesiae tuae corporalibus proficit spatiis, spiritualibus amplificetur augmentis (1).

(1) Ex Missa pro Anniversario Dedicacionis Ecclesiae.

CONCIO VI.

THEMA: Ponam tabernaculum meum in medio vestri.

(Levit. XXVI, 11).

IDEA CONCIONIS

PROPOSITIO. Cor Iesu circumeumdum, quia est Tabernaculum Altissimi.
DIVISIO. Est Tabernaculum: I. quo Altissimus est universo mundo ostensus; II. in quo reveritus; III. propter quod dilectus.

PARS I. Nam a) iudaeis per se; b) gentilibus per Apostolos; c) omnibus per Ecclesiam, Altissimus est in Tabernaculo Cordis Iesu ostensus.

PARS II. a) Subiectione operis; b) et confessione oris.

PARS III. a) Recognitione charitatis eius; b) participatione bonitatis ipsius.

Hoc interest tabernaculum inter ac templum, quod templum dicitur quid immobile et tabernaculum est templum mobile, ad similitudinem tabernaculi foederis quod erat templum mobile et templum Salomonis quod fuit stabile. Sic sacratissimum Cor Iesu dicimus tabernaculum Altissimi, quia fuit velut templum mobile Dei viventis: per Christi namque humanitatem, cuius Cor erat praecipua pars, Verbum cum hominibus conversatum est, Iudaeam pertransivit et ad dispartitas usque orbis terrarum regiones divinitatis cognitio pervenit. Nunc autem ipsum divinum Verbum incarnatum nobiscum est quotiescumque ac ubicumque Sacramentum Eucharistiae conficitur.

Triplex ergo est tabernaculum Dei; tabernaculum foederis iuxta illud: « Et eriges tabernaculum iuxta exemplar quod tibi in